

**Raziskava o
dostopnosti
finančnih virov za
podjetja 2025**

Marec 2026

BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

Naslov: Raziskava o dostopnosti finančnih virov za podjetja 2025

Leto izida: 2026

Izdajatelj:
Banka Slovenije
Slovenska 35, 1505 Ljubljana, Slovenija
www.bsi.si

Uporaba in objava podatkov ter delov besedila
sta dovoljeni le z navedbo vira.

© Banka Slovenije

ISSN

This publication is also available in English.

Kazalo

O raziskavi	4
Najpomembnejše ugotovitve	4
1 Omejitveni dejavniki poslovanja podjetij	5
2 Potrebe in dostopnost zunanjih virov financiranja	6
2.1 Potrebe po zunanjem financiranju	6
2.2 Dostopnost zunanjega financiranja	7
2.3 Finančna vrzel	7
2.4 Namen porabe sredstev	8
3 Dejavniki, ki vplivajo na dostopnost in omejitve zunanjih virov financiranja	9
3.1 Razlogi podjetij, da ne zaprosijo za zunanje financiranje	9
3.2 Dejavniki, ki vplivajo na zunanje financiranje	9
3.3 Pogoji bančnega financiranja	10
4 Vložene zahteve in uspešnost	11
4.1 Vložene zahteve	11
4.2 Uspešnost vloženih zahtev	11
5 Pričakovanja o dostopnosti financiranja in namera investiranja	12
5.1 Pričakovanja glede dostopnosti zunanjega financiranja	12
5.2 Načrtovane investicije v treh letih	13
6 Dodatno mnenje o zunanjem financiranju	14
7 Investicijska aktivnost	14
8 Dodatno mnenje o investicijah	16
9 Metodološke opombe	16
Začasni podatki	16
Uteževanje podatkov	17
Finančna vrzel	17

O raziskavi

Banka Slovenije od leta 2011 izvaja raziskavo o dostopnosti finančnih virov za podjetja, od leta 2016 dalje, predvsem zaradi zmanjševanja poročevalskega bremena podjetij in drugih sinergij, v sodelovanju s SID banko.

Namen raziskave je pridobiti mnenje podjetij o financiranju v Sloveniji. Pri tem so podjetja razdeljena po velikosti (mikro, mala, srednja in velika podjetja) in dejavnosti (industrija, gradbeništvo, trgovina in storitve).

V letu 2025 je bilo v vzorcu 3.222 podjetij. Odgovorilo je 1.140 podjetij, kar pomeni, da je bila stopnja odgovora 35-odstotna.

V letu 2025 smo ohranili večino vprašanj iz leta 2024, ukinili smo vprašanja o zelenem prehodu in dodali vprašanja o investicijski aktivnosti podjetij. Kljub spremembam smo ohranili primerljivost s preteklimi vprašalniki in z vprašalnikom ECB.

Najpomembnejše ugotovitve

V letu 2025 podjetja stanje glede dostopnosti financiranja ocenjujejo pozitivno, pri čemer se je dostopnost izboljšala predvsem za velika podjetja. Dostopnost financiranja za mala in srednja podjetja (v nadaljevanju MSP) se je za večino virov poslabšala ali ostala nespremenjena. Financiranje v gospodarstvu je bilo v letu 2025 podobno kot v letu 2024 oteženo predvsem zaradi negotovosti v ekonomskem okolju in omejene dostopnosti državnih spodbud. Podjetja za leto 2026 pričakujejo, da se bo dostopnost financiranja izboljšala za vse vire financiranja.

V letu 2025 se je z vidika poslovanja podjetij povečal pomen stroškov proizvodnje ali dela, tujega povpraševanja in dobavnih verig, medtem ko se je pomen drugih dejavnikov znižal ali ostal nespremenjen. Dostopnost financiranja je po oceni podjetij eden od najmanj pomembnih omejitvenih dejavnikov poslovanja.

Podjetja poročajo o neto povečanju potreb za oba bančna vira in lizing, vendar je bilo to povečanje manjše kot v preteklih letih. Večina podjetij beleži izboljšanje ali nespremenjeno neto dostopnost do virov financiranja, kar je posledica predvsem boljših pogojev za velika podjetja. MSP poročajo o slabši dostopnosti skoraj za vse vire financiranja. **Manjše povečanje potreb in hkratno izboljšanje dostopnosti za velika podjetja pomeni, da finančne vrzeli za velika podjetja ni več, medtem ko se je finančna vrzel manjših podjetij povečala zaradi večjih oziroma nespremenjenih potreb in slabše dostopnosti finančnih virov.**

Rast števila podjetij, ki niso zaprosila za zunanje financiranje, se je v letu 2025 ustavila, predvsem zaradi MSP. Glavni razlog, da podjetja ne zaprosijo za zunanje vire, ostaja dovolj lastnih sredstev. Podjetja v letu 2025 najbolj pozitivno ocenjujejo vpliv na dostopnost zunanjega financiranja za dejavnike, ki so neposredno povezani z njihovim poslovanjem, najbolj negativno pa sta vplivala splošno ekonomsko stanje in

dostopnost državnih finančnih spodbud. Pri pridobivanju želenih sredstev za vse vire financiranja so bila podjetja še vedno uspešna, vendar manj kot v letu 2024.

V naslednjih treh letih največ podjetij načrtuje naložbe v opremo in stroje, kadre ter digitalne tehnologije. Te naložbe bodo financirala predvsem z lastnimi viri in bančnimi posojili.

Investicijska aktivnost

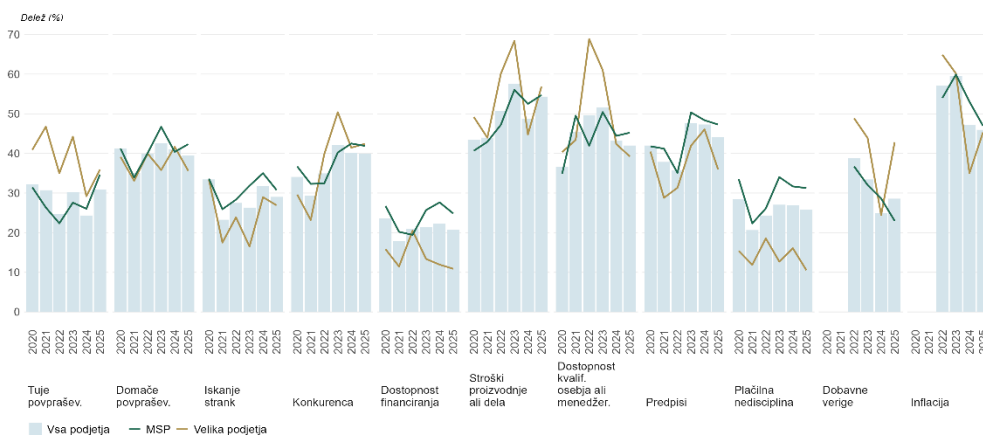
Podjetja med dejavniki, ki najbolj vplivajo na investicijsko aktivnost, najpogosteje izpostavljajo državne politike. Kot največjo oviro za naložbe navajajo zakonodajo, birokracijo in davke. Po drugi strani pa kot ključne spodbujevalce investiranja izpostavijo predvidljivo makroekonomsko okolje, državne spodbude, davčne ugodnosti, poenostavitev zakonodaje in evropska sredstva.

Pri financiranju naložb podjetja banke vidijo kot primerne partnerice predvsem pri tradicionalnih investicijah, kot so investicije v opremo, stroje in nepremičnine. Pri drugih vrstah naložb pa podjetja ocenjujejo banke kot manj ustrezne.

1 Omejitveni dejavniki poslovanja podjetij

V letu 2025 podjetja pri poslovanju najbolj omejujejo stroški proizvodnje ali dela (54 %), inflacija (46 %) in predpisi (44 %). Pomembni dejavniki so še dostopnost kvalificiranega osebja oziroma menedžerjev (42 %), domače povpraševanje in konkurenca (oba 39 %). Za velika podjetja je pomemben omejitveni dejavnik tudi tuje povpraševanje.

Slika 1: Omejitveni dejavniki poslovanja podjetij

Vir: Anketa in preračun BS. Vsa podjetja.

Opomba: Podatki na sliki prikazujejo odgovora »5 – zelo omejuje« in »4 – delno omejuje«.

V letu 2025 se je glede na leto 2024 povečal pomen trem omejitvenim dejavnikom poslovanja: tujemu povpraševanju, stroškom proizvodnje ali dela (oba 6 odstotnih točk) in dobavnim verigam (4 odstotne točke), medtem ko se je najbolj zmanjšal vpliv predpisov in iskanja strank (oba 3 odstotne točke). Pomen vseh ostalih dejavnikov se

je zmanjšal oziroma je ostal nespremenjen. Pri velikih podjetjih se je dodatno povečal pomen inflacije in dobavnih verig, medtem ko se je pri MSP povečal pomen domačega povpraševanja in dostopnosti kvalificiranega osebja oziroma menedžerjev.

Dostopnost financiranja ostaja najmanj pomemben dejavnik omejitve poslovanja za podjetja.

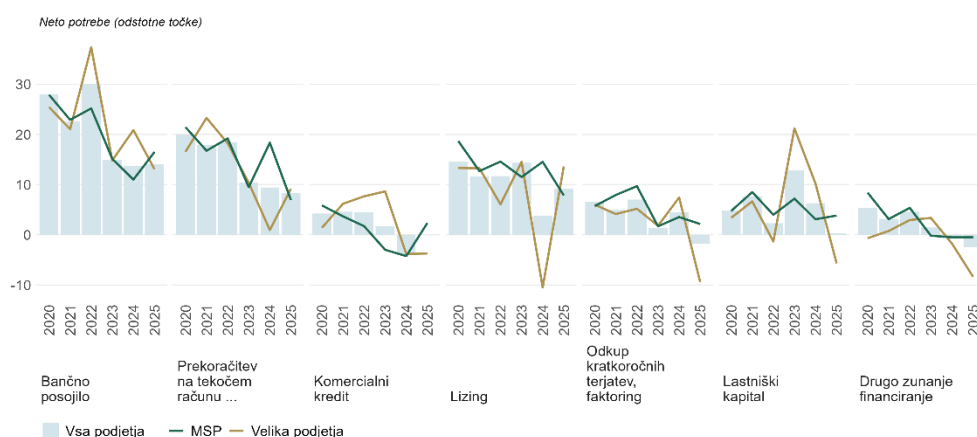
2

Potrebe in dostopnost zunanjih virov financiranja

2.1 Potrebe po zunanjem financiranju

V zadnjih treh letih (2023–2025) so neto potrebe podjetij večinoma ostale pozitivne, vendar so bile občutno nižje kot v obdobju 2020–2022, kar še posebej velja za oba bančna vira financiranja.

Slika 2: Potrebe po zunanjem financiranju

Vir: Anketa BS. Podjetja, ki so zaprosila za zunanje financiranje.

Opomba 1: Neto potrebe so razlika med odgovori »povečal« in »zmanjšal«.

Opomba 2: Prekoračitev na tekočem računu ... je okrajšava za vir prekoračitev na tekočem računu ali kreditna linija ali negativno stanje na kreditnih karticah.

V letu 2025 so podjetja izkazovala potrebe po bančnih posojilih (14 odstotnih točk), sledijo lizing in prekoračitev na tekočem računu oziroma kreditna linija oziroma negativno stanje na kreditnih karticah (9 oziroma 8 odstotnih točk), potrebe po preostalih virih zunanjega financiranja pa so nevtralne.

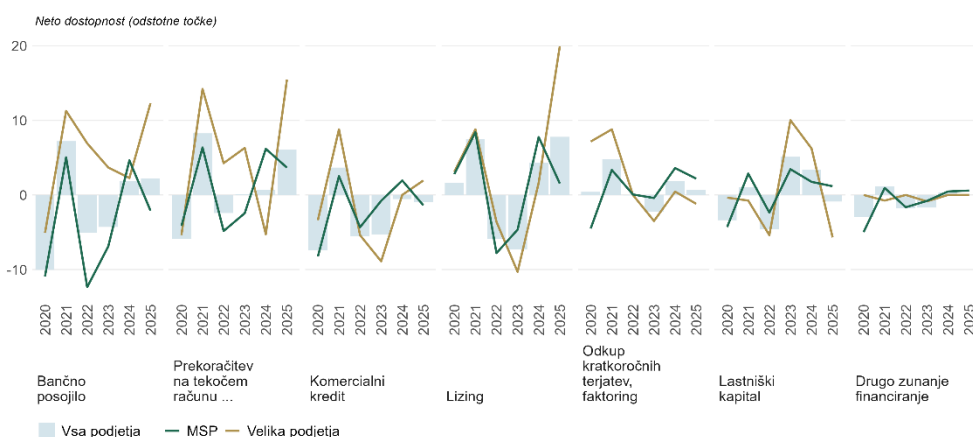
V letu 2025 so se glede na leto 2024 povečale neto potrebe po lizingu, predvsem zaradi velikih podjetij in komercialnih kreditih, in sicer zaradi večjih potreb MSP. Po drugi strani so se zmanjšale potrebe po lastniškem kapitalu in odkupu kratkoročnih terjatev oziroma faktoringu (obe 6 odstotnih točk), predvsem zaradi manjših potreb velikih podjetij, medtem ko so potrebe MSP ostale nespremenjene. Velika podjetja in MSP so poročala o nasprotnih gibanjih potreb za oba bančna vira, zato se potrebe podjetij skupaj niso spremenile.

2.2 Dostopnost zunanjega financiranja

V letu 2025 je večina podjetij poročala, da se je dostopnost lizinga, prekoračitve na tekočem računu in bančnih posojil izboljšala, medtem ko se dostopnost drugih virov financiranja ni bistveno spremenila. Ključni razlog za izboljšanje dostopnosti v tem letu je izrazito izboljšanje dostopnosti obeh bančnih virov in lizinga za velika podjetja.

V primerjavi z letom 2024 se je v letu 2025 dostopnost prekoračitve na tekočem računu¹ izboljšala za 5 odstotnih točk, lizinga pa za 4 odstotne točke. Dostopnost lastniškega kapitala se je zmanjšala za 4 odstotne točke, medtem ko je bila pri drugih virih financiranja sprememba zanemarljiva. Velika podjetja so v letu 2025 poročala o izboljšanju dostopnosti večine virov financiranja, medtem ko so MSP poročala, da se je dostopnost skoraj vseh virov poslabšala.

Slika 3: Dostopnost zunanjega financiranja

Vir: Anketa BS. Podjetja, ki so zaprosila za zunanje financiranje.

Opomba 1: Neto dostopnost je razlika med odgovori »izboljšala« in »poslabšala«.

Opomba 2: »Prekoračitev na tekočem računu ...« je okrajšava za vir prekoračitev na tekočem računu ali kreditna linija ali negativno stanje na kreditnih karticah.

2.3 Finančna vrzel

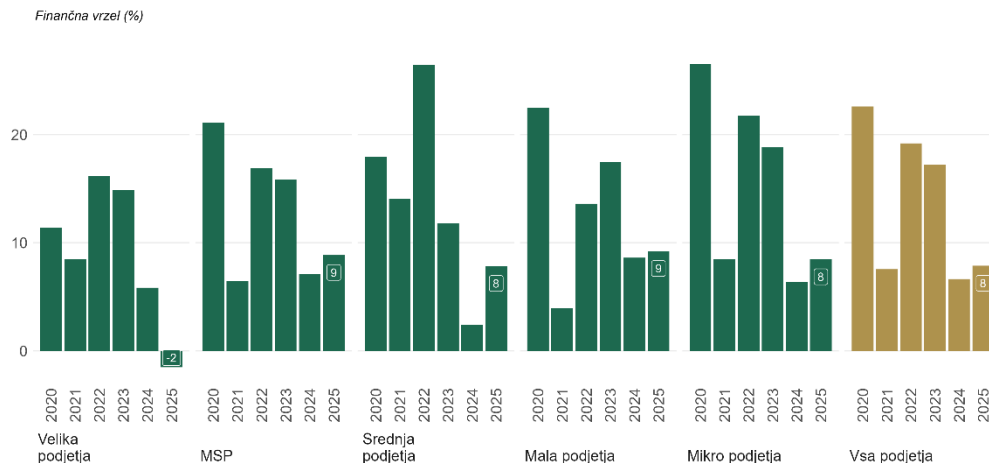
Finančna vrzel odraža razliko med potrebami in dostopnostjo podjetij po financiranju. Ob povečanju potreb ter slabši dostopnosti se vrzel povečuje, ob zmanjšanju potreb ter izboljšanju dostopnosti pa se zmanjšuje.

V letu 2025 se je finančna vrzel pri večini velikostnih redov podjetij nekoliko povečala, pri čemer se je pri velikih podjetjih izrazito zmanjšala in postala negativna, kar pomeni, da so njihove potrebe po zunanjem financiranju manjše od razpoložljivosti financiranja.

V letu 2025 se je pri velikih podjetjih dostopnost do večine virov financiranja izboljšala ali ostala nespremenjena, potrebe po virih pa so se občutno zmanjšale. Pri ostalih velikostnih razredih podjetij pa so neto potrebe po financiranju še vedno pozitivne, hkrati pa se je tudi dostopnost financiranja poslabšala. Tako potrebe po zunanjem financiranju pri teh podjetjih še vedno presegajo dostopnost, kar pomeni, da je finančna vrzel pozitivna.

¹ »Prekoračitev na tekočem računu« je okrajšava za »Prekoračitev na tekočem računu oziroma kreditna linija oziroma negativno stanje na kreditnih karticah«.

Slika 4: Finančna vrzel

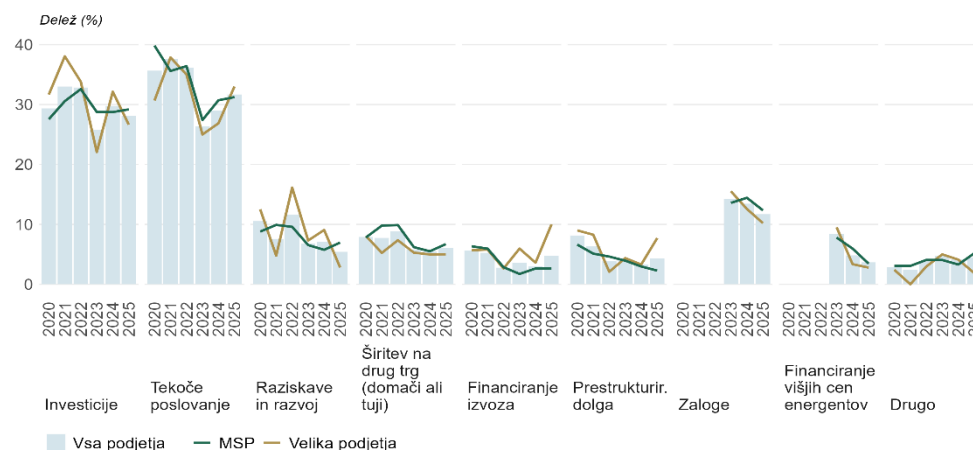
Vir: Anketa in preračun BS. Podjetja, ki so označila, da je dejavnik relevanten.

2.4 Namen porabe sredstev

V letu 2024 so podjetja največ sredstev pridobljenih iz zunanjega financiranja namenila za tekoče poslovanje (32 %) in investicije (28 %).

V primerjavi z letom 2024 beležimo največje povečanje za namene tekočega poslovanja, in sicer za 3 odstotne točke, pri čemer so k rasti prispevala predvsem velika podjetja (za 10 odstotnih točk), medtem ko so MSP ohranila enako raven. Za investicije so podjetja namenila skupaj za 2 odstotni točki manj, predvsem zaradi znižanja pri velikih podjetjih (za 6 odstotnih točk), medtem ko so MSP za investicije namenila enako raven sredstev kot leto prej. Poraba sredstev za druge namene je ostala približno na ravni preteklega leta.

Slika 5: Namen porabe sredstev

Vir: Anketa BS. Podjetja, ki so zaprosila za zunanje financiranje. Podjetje je lahko izbralo več odgovorov.

Dejavniki, ki vplivajo na dostopnost in omejitve zunanjih virov financiranja

3.1 Razlogi podjetij, da ne zaprosijo za zunanje financiranje

V letu 2025 se je v primerjavi z letom 2024 delež podjetij, ki niso zaprosila za zunanje financiranje, zmanjšal za 3 odstotne točke na 43 %. S tem se je prekinil trend iz preteklih let, ko se je ta delež povečeval. K zmanjšanju je največ prispevalo znižanje deleža MSP (5 odstotnih točk), medtem ko je delež velikih podjetij ostal skoraj nespremenjen. Glavni razlog, da podjetja ne zaprosijo za zunanje financiranje, ostajajo razpoložljivi notranji viri. Pri MSP sta pomembnejša razloga še preložitve investicij (8 %) in visoki stroški financiranja.

Tabela 1: Razlogi podjetij, da ne zaprosijo za zunanje financiranje

V %	Vsa podjetja			MSP			Velika podjetja		
	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2023	2024	2025
NISO zaprosili za zunanje financiranje	42	46	43	40	45	40	32	38	39
Imamo dovolj notranjih virov (privarčevani zaslužek, prodana sredstva)	62	66	69	63	68	71	70	73	77
Investicijski projekt je bil odložen	6	7	5	8	4	8	8	11	0
Zaradi možnosti izgube nadzora (lastništva) v podjetju	1	2	0	2	0	0	0	6	0
Zaradi možne zavrnitve prošnje za zunanje financiranje	3	3	2	2	4	3	3	0	0
Postopek za odobritev zunanjega financiranja je preveč kompleksen	2	3	2	2	3	1	0	0	0
Stroški financiranja so previsoki	10	4	5	8	4	5	11	0	0
Zahteve bank po zavarovanju posojila so bile nesprejemljive	2	4	1	2	7	0	0	0	0
Drugo	14	11	17	14	10	11	8	9	23

Vir: Anketa BS. Podjetja, ki niso zaprosila za zunanje financiranje.

3.2 Dejavniki, ki vplivajo na zunanje financiranje

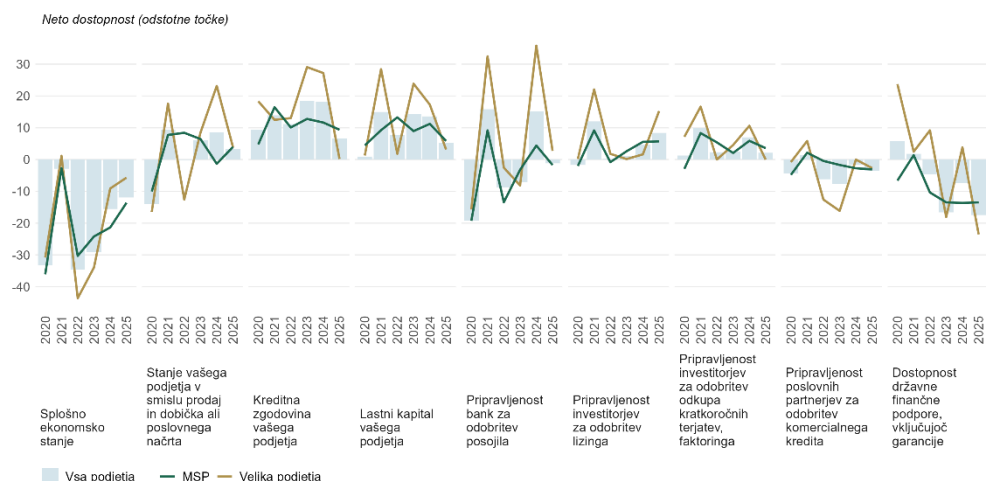
V letu 2025 so podjetja kot najpomembnejše dejavnike za dostopnost zunanjega financiranja izpostavila predvsem tiste, ki so neposredno povezani z njihovim poslovanjem², poleg tega pa tudi pripravljenost investorjev za odobritev lizinga. Med negativnimi vplivi pa je najbolj izstopalo izrazito poslabšanje dostopnosti državne finančne podpore, vključujoč garancije (17 odstotnih točk) in splošno ekonomsko stanje (12 odstotnih točk).

Izrazito poslabšane dostopnosti državne podpore so v letu 2025 zaznala predvsem velika podjetja, medtem ko je za MSP ostala na ravni iz leta 2024. Splošno ekonomsko stanje je negativno vplivalo na dostopnost financiranja, vendar manj izrazito kot v preteklih letih.

Pripravljenosti bank za odobritev posojil se je v letu 2025 glede na leto prej za vsa podjetja zmanjšala za 16 odstotnih točk, pri čemer je bil padec pri velikih podjetjih še posebej izrazit (za 33 odstotnih točk), medtem ko je bil pri MSP manjši (za 6 odstotnih točk). Čeprav so se v primerjavi s preteklimi leti poslabšali tudi nekateri dejavniki neposredno povezani s poslovanjem podjetij, je njihov neto vpliv ostal pozitiven, kar pomeni, da še naprej ugodno vplivajo na dostopnost financiranja.

² Dejavniki, povezani s poslovanjem podjetij, so: stanje podjetja v smislu prodaj in dobička, kreditna zgodovina podjetja in lastni kapital podjetja.

Slika 6: Dejavniki, ki vplivajo na dostopnost zunanjega financiranja

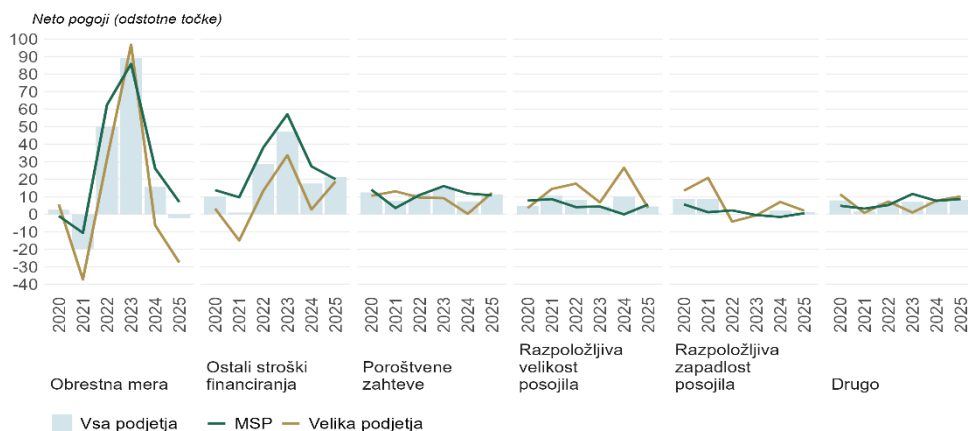
Vir: Anketa BS. Podjetja, ki so zaprosila za zunanje financiranje.

Opomba: Neto dostopnost je razlika med odgovori »izboljšala« in »poslabšala«.

3.3 Pogoji bančnega financiranja

V letu 2025 so se po oceni podjetij najbolj povečali ostali stroški financiranja in sicer za 20 odstotnih točk, sledile so poroštvene zahteve, ki so se povečale za 10 odstotnih točk. Pri preostalih dejavnikih se je neto odgovor skoraj izravnal, kar pomeni, da je bilo podjetij, ki so poročala o izboljšanju, približno toliko kot tistih, ki so zaznala poslabšanje³.

Slika 7: Pogoji bančnega financiranja

Vir: Anketa BS. Podjetja, ki so zaprosila za financiranje v bančnem sistemu.

Opomba: Neto pogoji so razlika med odgovori »Se je povečala« in »Se je zmanjšala«.

Velika podjetja so v letu 2025 glede na leto 2024 poročala o najizrazitejšem zmanjšanju obrestnih mer (28 odstotnih točk). Tudi MSP so zaznala izboljšanje, vendar je še vedno 7 odstotnih točk več MSP menilo, da se je obrestna mera v letu 2025 povečala. Ostali stroški financiranja so se v letu 2025 v primerjavi z letom prej povečali predvsem zaradi velikih podjetij, medtem ko so MSP poročala, da so se ostali stroški financiranja bančnega posojila zmanjšali.

³ Ko so neto pogoji financiranja pozitivni so se poslabšali za obrestno mero, ostale stroške financiranja, poroštvene zahteve in ostalo ter izboljšali za razpoložljivo velikost posojila in razpoložljivo zapadlost posojila, ker je več podjetij izbralo odgovor, da so se pogoji financiranja izboljšali kot pa odgovor, da so se poslabšali.

4.1 Vložene zahteve

V letu 2025 so podjetja zmanjšala število vloženih zahtev za vse zunanje vire financiranja, z izjemo lizinga in drugega zunanjega financiranja. Velika podjetja so izrazito zmanjšala število zahtev za bančna posojila, medtem ko so MSP ohranila približno enako raven vlog za bančna posojila kot v preteklem obdobju. Velika podjetja so povečala število vlog za lizing, MSP pa so pogostejše iskala drugo zunanje financiranje.

Pri analizi bančnih posojil glede na ročnost izstopajo predvsem velika podjetja. Ta so močno zmanjšala število zahtev za bančna posojila z ročnostjo do enega leta, nekoliko manj pa za posojila z ročnostjo do deset let. Pri drugih ročnostih se število zahtev ni bistveno spremenilo.

Tabela 2: Vložene zahteve

(V %)	Vsa podjetja			MSP			Velika podjetja		
	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2023	2024	2025
Bančno posojilo*	36	34	29	36	34	35	48	43	24
Prekoračitev na tekočem računu, kreditna linija, negativno stanje na kreditnih karticah	23	27	27	24	27	28	26	36	31
Komercialni kredit	5	3	2	4	3	1	9	4	2
Lizing	27	20	22	27	26	24	32	13	23
Odkup kratkoročnih terjatev, faktoring	10	10	9	11	11	10	12	15	11
Drugo zunanje financiranje	9	10	12	8	6	12	13	18	14
Bančna posojila po ročnosti**									
Bančno posojilo do enega leta	27	21	17	23	20	21	45	32	17
Bančno posojilo nad enim in do vključno pet let	16	15	16	17	16	17	17	15	15
Bančno posojilo nad pet in do vključno deset let	8	7	7	10	7	6	10	11	10
Bančno posojilo nad deset let	2	3	2	2	1	1	3	8	4

Vir: Anketa in preračun BS. Podjetja, ki so zaprosila za zunanje financiranje.

Opomba: * V podatku za bančno posojilo upoštevamo podjetja, ki so vložila zahtevo za katero koli ročnost, vendar samo enkrat.

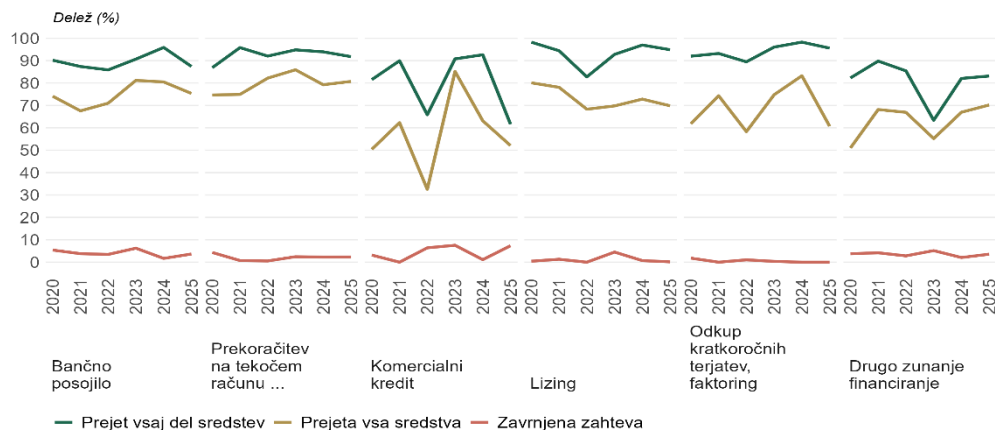
** V podatkih za bančno posojilo po ročnostih so upoštevane vse vloge podjetij.

4.2 Uspešnost vloženih zahtev

V letu 2025 so podjetja še vedno uspešno pridobivala zunanje vire financiranja, saj jih je več kot 80 % pri večini oblik financiranja prejelo vsaj del zahtevanih sredstev. Število zavrnjenih vlog je ostalo zanemarljivo. Vendar pa se je v primerjavi z letom 2024 položaj poslabšal.

Najizrazitejše poslabšanje je bilo pri komercialnih kreditih, bančnih posojilih, odkupu kratkoročnih terjatev oziroma faktoringu ter lizingu. Delež podjetij, ki so pri teh oblikah financiranja prejela vsa ali del zahtevanih sredstev, se je znižal, hkrati pa se je povečalo število zavrnjenih vlog za komercialne kredite in bančna posojila. V tem obdobju se je delež podjetij, ki so uspešno pridobila sredstva iz drugih oblik zunanjega financiranja, povečal, medtem ko je uspešnost pri pridobivanju prekoračitve na tekočem računu ostala skoraj nespremenjena.

Slika 8: Uspešnost vloženih zahtev

Vir: Anketa in preračun BS. Podjetja, ki so zaprosila za zunanje financiranje.

Opomba: »Prejeta vsa sredstva« vključuje samo podjetja, ki so dobila vsa zahtevana sredstva (100-odstotna uspešnost). »Prejet vsaj del sredstev« vključuje vsa podjetja, ki so dobila del zahtevanih sredstev (od 1 % do 100 %).

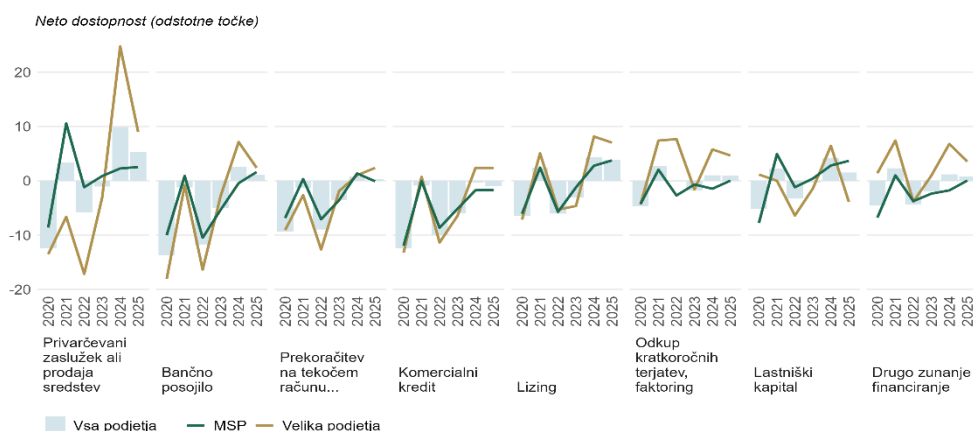
5 Pričakovanja o dostopnosti financiranja in namera investiranja

5.1 Pričakovanja glede dostopnosti zunanjega financiranja

V letu 2025 podjetja pričakujejo izboljšanje dostopnosti večine oblik financiranja. Najbolj optimistična so glede notranjih virov. Med zunanjimi viri izstopa lizing, medtem ko so pričakovanja o dostopnosti drugih oblik financiranja nevtralna.

V letu 2025 največ podjetij meni, da se bo najbolj izboljšala pričakovana dostopnost notranjega vira financiranja podjetij (privarčevani zaslužek ali prodaja sredstev) za 5 odstotnih točk in lizinga za 3 odstotne točke. Na splošno velika podjetja pričakujejo boljšo dostopnost zunanjega financiranja kot MSP, vendar pa je to pričakovanje izboljšanja manjše kot v letu 2024.

Slika 9: Pričakovanja glede dostopnosti zunanjega financiranja

Vir: Anketa BS. Vsa podjetja.

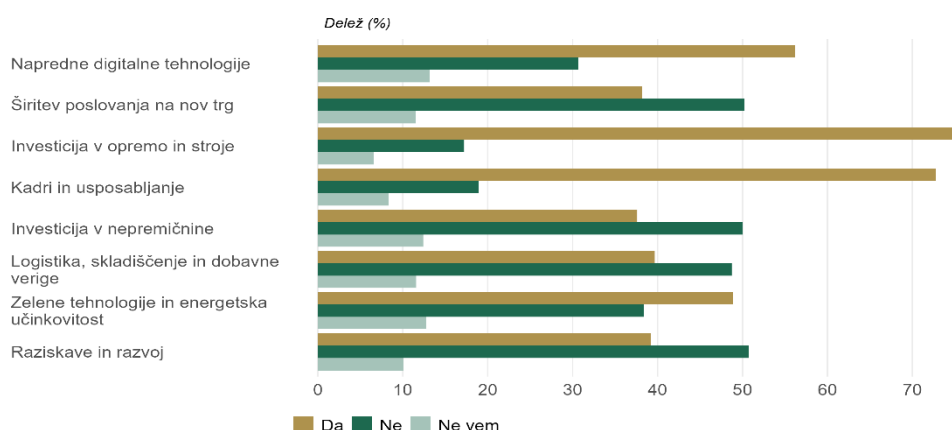
Opomba: Neto pričakovanje o dostopnosti je izračunano kot razlika med odgovori »Se bo izboljšala« in »Se bo poslabšala«.

5.2 Načrtovane investicije v treh letih

V letu 2025 smo spremenili vprašanje o načrtovanih investicijah, zato podatki niso več neposredno primerljivi z rezultati iz prejšnjih let⁴.

Večina podjetij v naslednjih treh letih načrtuje investicije v opremo oziroma stroje, kadre, digitalne tehnologije in zelene tehnologije oziroma energetska učinkovitost. Le 3 % podjetij ne načrtuje nobenih investicij⁵. V prihodnjih treh letih namerava investirati bistveno več velikih podjetij kot pa manjših. Med dejavnostmi največ investicij načrtujejo podjetja v predelovalnih dejavnostih.

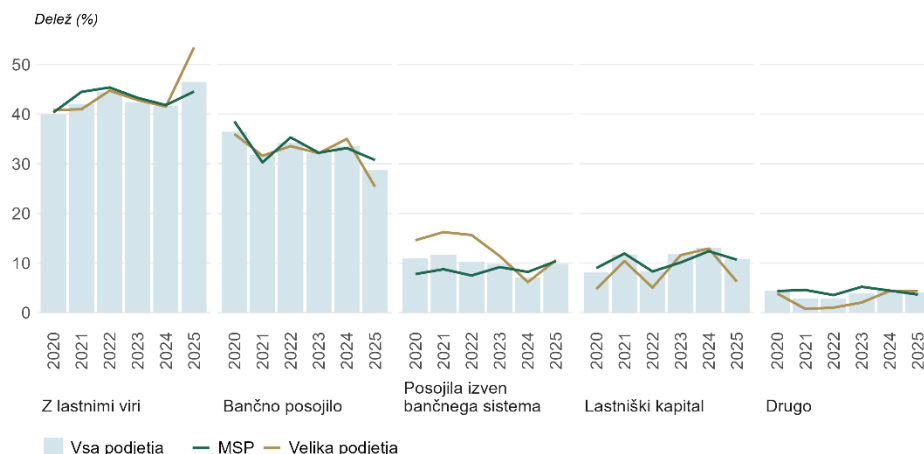
Slika 10: Načrtovane investicije v treh letih za vsa podjetja

Vir: Anketa BS. Vsa podjetja.

Podjetja nameravajo načrtovane investicije v največji meri financirati z lastnimi viri (46 %), v manjši meri pa z bančnimi posojili (28 %). V primerjavi s preteklimi leti je delež velikih podjetij, ki nameravajo investicije financirati z lastnimi viri, opazno višji saj se je povečal za 5 odstotnih točk.

Slika 11: Predvideni viri za načrtovane investicije

Vir: Anketa BS. Vsa podjetja.

Predvideni obseg zunanjih virov financiranja za načrtovane investicije se ne spreminja veliko med leti. Največ velikih podjetij bo investiralo več kot milijon evrov, medtem ko bo večina MSP investirala manj od milijona evrov.

⁴ Podjetja so za posamezno vrsto investicij izbirala med odgovori »Da«, »Ne« ali »Ne vem«.

⁵ Na sliki podatki niso prikazani; v kategorijo »Ne« smo vključili vsa podjetja, ki so za vse navedene vrste investicij izbrala odgovor »Ne« ali »Ne vem«.

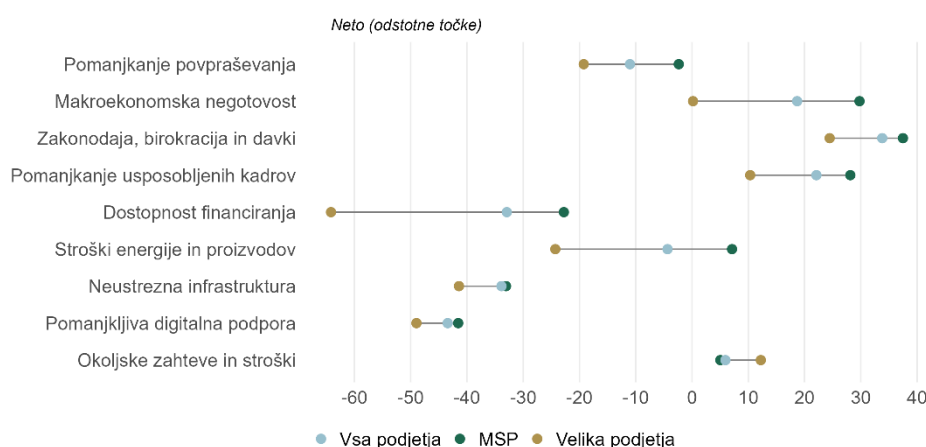
Podjetja so lahko ob zaključku ankete podala svoja mnenja. V letu 2025 je odgovorilo 54 podjetij, kar je dvakrat več kot v letu 2024. Večina podjetij v anketi izpostavlja težave pri dostopu do zunanjega financiranja, predvsem zaradi zahtevne in obsežne dokumentacije, strogih pogojev bank ter pogostih zavrnitev vlog, zlasti pri manjših, novo ustanovljenih ali specifičnih dejavnostih. Pogoste so tudi kritike na račun neučinkovitih ali nepravičnih državnih razpisov, kjer podjetja opažajo, da so pogoji pogosto prilagojeni večjim ali manj bonitetno stabilnim podjetjem, medtem ko mikro in mala podjetja ostajajo brez podpore. Poleg tega več podjetij opozarja na negotovo gospodarsko okolje, visoke davčne in plačne obremenitve ter slabšanje finančne klime, kar dodatno otežuje načrtovanje investicij in poslovanja. Nekatera podjetja se zato odločajo za samofinanciranje in se izogibajo zunanjim virom, medtem ko le redka poročajo o pozitivnih izkušnjah z bankami ali državnimi institucijami. Splošno prevladuje negativen občutek, da so obstoječi finančni mehanizmi pogosto nedostopni ali neprilagojeni potrebam gospodarstva.

Investicijska aktivnost

V anketi smo tokrat posebej izpostavili vprašanja, ki so se nanašala na investicijsko aktivnost in sprejemanje odločitev o naložbah. Podjetja smo vprašali, kateri dejavniki predstavljajo omejitve in kateri spodbude pri investiranju ter kako primeren vir so bančna posojila za različne tipe naložb.

V letu 2025 so podjetja kot najpomembnejše omejitvene dejavnike investicijske aktivnosti izpostavila zakonodajo, birokratske ovire oziroma davčne obremenitve, negotovost v makroekonomskem okolju, kadrovske izzive in okoljske zahteve.

Slika 12: Glavni omejitveni dejavniki investicijske aktivnosti podjetij

Vir: Anketa BS. Vsa podjetja.

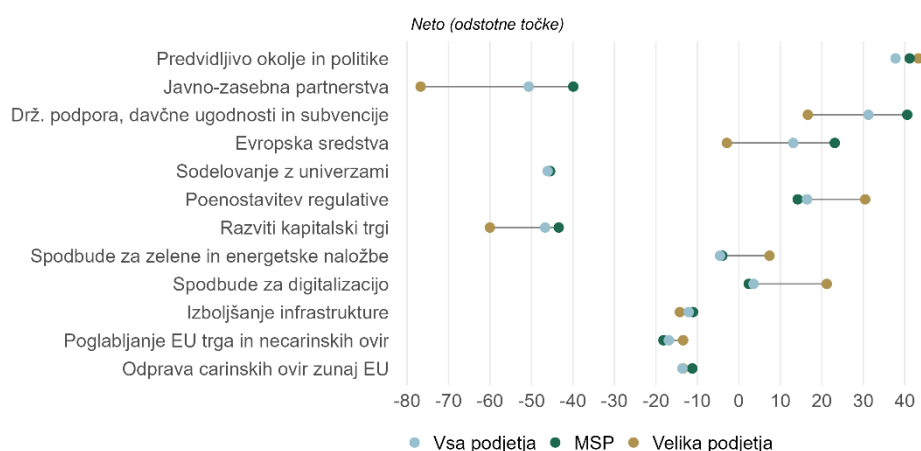
Opomba: Neto podatki so razlika med odgovori »5« in »4« (zelo in delno omejuje) ter »2« in »1« (delno in ne omejuje).

V letu 2025 so tako MSP kot velika podjetja navedla enake ključne omejitve investicijske aktivnosti, pri čemer so te ovire bolj izrazite pri MSP kot pri velikih podjetjih. Dostopnost financiranja, neustrezna infrastruktura in pomanjkljiva digitalna podpora so med najmanj pogosto navedenimi omejitvami, zlasti pri velikih podjetjih.

Podjetja so izpostavila predvsem politike povezane z državo kot najpomembnejše spodbujevalce za investicijsko aktivnost: predvidljivo okolje (politika), državne spodbude, davčne ugodnosti, poenostavitev zakonodaje in evropska sredstva⁶.

V letu 2025 so bila mnenja MSP in velikih podjetij usklajena, da na investicije najbolj spodbujevalno vplivata predvidljivo okolje in politika. Pri drugih dejavnikih so se stališča razlikovala: MSP so kot pomembne spodbujevalce investicij izpostavila državno podporo (subvencije), davčne ugodnosti in evropska sredstva, medtem ko so velika podjetja večji pomen pripisala poenostavitvi regulative in spodbudam za digitalizacijo.

Slika 12: Spodbude za investicije

Vir: Anketa BS. Vsa podjetja.

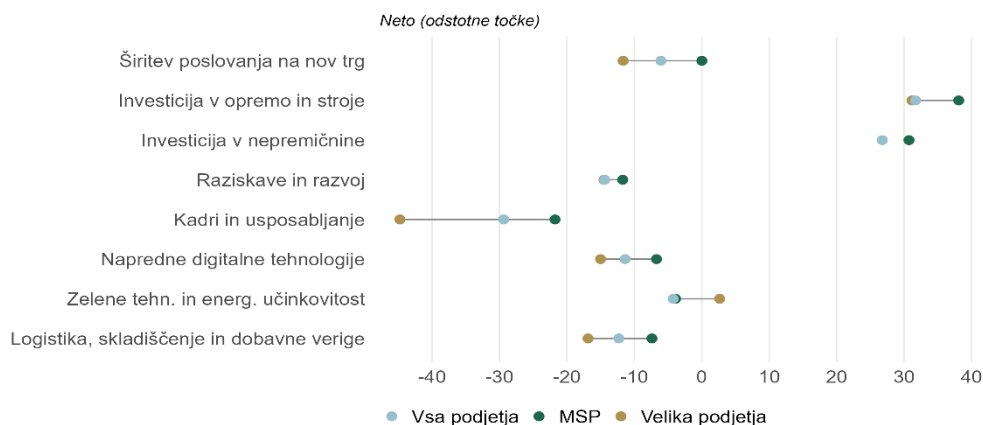
Opomba: Neto podatki so razlika med odgovori »5« in »4« (zelo in delno omejuje) ter »2« in »1« (delno in ne omejuje).

V letu 2025 so podjetja najvišje ocenila ustreznost bank kot partnerja pri financiranju pri tradicionalnih investicijah v opremo in stroje ter v nepremičnine. Pri obeh vrstah investicij so bile neto vrednosti pozitivne, kar pomeni, da je več podjetij ocenilo banke kot primerne partnerje, manj pa kot neprimerne.

Ocene podjetij o primernosti bank za financiranje investicij na mehkejših ali inovativnih področjih (kadrovski razvoj, digitalizacija, raziskave) pa so negativne. Pri teh dejavnikih so tudi največje razlike med podjetji po velikosti.

⁶ Gledamo neto dejavnike, razliko odgovorov med »5« in »4« (zelo in delno omejuje) ter »2« in »1« (delno in ne omejuje).

Slika 13: Primernost bank za financiranje investicij

Vir: Anketa BS. Vsa podjetja.

Opomba: Neto podatki so razlika med odgovori »5« in »4« (zelo in delno omejuje) ter »2« in »1« (delno in ne omejuje).

Opomba 2: Podatek za investicije v nepremičnine za MSP in velika podjetja je enak, zato se znaka na sliki prekrivata.

8 Dodatno mnenje o investicijah

Dodatno mnenje glede investicijske aktivnosti je oddalo 87 podjetij. Analiza odprtih odgovorov podjetij o investicijski aktivnosti v Sloveniji razkriva, da so podjetja pri odločanju o vlaganjih previdna in zadržana ter da se soočajo s številnimi ovirami. Najpogostejše so izpostavljeni visoki davki, stroški dela ter negotovo in nestabilno poslovno okolje, ki zaradi pogostih sprememb zakonodaje otežuje dolgoročno načrtovanje. Pomembno oviro predstavljajo tudi birokratski postopki, zapletena papirologija in počasna javna uprava, ki zavirajo izvedbo projektov. Veliko podjetij se pri investicijah zanaša na lastna sredstva, saj so pogoji za bančna posojila strogi, postopki dolgotrajni, banke pa pogosto niso pripravljene prevzeti tveganja. Pomanjkanje ustreznega kadra še dodatno omejuje razvojni potencial, zlasti v določenih panogah. Kljub temu nekatera podjetja v investicijah prepoznavajo priložnosti za optimizacijo, rast in dolgoročno konkurenčnost, a vlagajo predvsem premišljeno in v okviru svojih zmožnosti. Posebej izstopa občutek, da so javne spodbude pogosto namenjene večjim podjetjem ter da je za večjo investicijsko aktivnost ključno predvsem stabilno in predvidljivo poslovno okolje.

9 Metodološke opombe

Začasni podatki

Podatki ankete za preteklo leto (2024) so začasni, ker še ni končnih podatkov o številu zaposlenih v dejavnosti za posamezno velikost podjetja.

Podatki ankete za tekoče leto (2025) so začasni, ker podatki o skupnem številu zaposlenih po dejavnosti in velikosti podjetja še niso na voljo. Za preračun anketnih podatkov anketnega leta smo uporabili podatke o skupnem številu zaposlenih po dejavnosti in velikosti iz preteklega leta.

Uteževanje podatkov

V anketi o virih financiranja podjetij so podjetja razdeljena po stratumih glede na velikost in dejavnost. Za izračun podatkov po stratumih uporabimo vzorčne uteži, ki so enake obratni vrednosti verjetnosti izbora v vzorec s tem, da so popravljene za neodgovor. Predpostavljamo tudi, da se neodgovor ne razlikuje bistveno od odgovora.

Pri seštevanju (agregiranju) podatkov v podatke po velikosti, dejavnosti in za vsa podjetja pa naletimo na težavo, saj je število podjetij v posameznem stratumu zelo različno. Na primer velikih podjetij je malo, mikro podjetij pa veliko. Zato pri agregiranju podatkov po dejavnostih odgovori mikro podjetij prevladajo nad odgovori vseh drugih tipov podjetij in je rezultat za dejavnost zelo podoben odgovoru mikro podjetij iz te dejavnosti.

Zato se pri agregiranju kvalitativnih podatkov podjetjem določi utež, ki odraža njihovo pomembnost v gospodarstvu (utež velikosti). Za izračun agregiranih podatkov po velikosti oziroma dejavnosti smo uporabili podatke SURS o skupnem številu zaposlenih v dejavnosti za posamezno velikost podjetja.

Finančna vrzel

Izračun kazalnika finančne vrzeli temelji na metodologiji ECB. ECB⁷ pri pripravi kazalnika izhaja iz vprašanj o potrebah (povpraševanju) po posameznih dejavnostih in njihovi dostopnosti (ponudbi). Tako izračunana finančna vrzel meri razkorak med potrebami (povpraševanjem) in dostopnostjo (ponudbo) zunanjih virov.

Na podlagi odgovorov podjetij na vprašanja o dostopnosti in potrebah po finančnih virih ugotovimo finančno vrzel (obojestranska, enostranska, nevtralna) na ravni podjetja in nato podjetjem določimo ustrezno utež.

Obojestranska sprememba finančne vrzeli pomeni, da so se hkrati povečale potrebe in poslabšala dostopnost (finančna vrzel se je povečala; utež 1), in obratno, potrebe so se zmanjšale in dostopnost izboljšala (finančna vrzel se je zmanjšala; utež -1). Enostranska sprememba finančne vrzeli se nanaša na podjetja, ki so za en dejavnik, dostopnost ali potrebe odgovorila, da se je povečal oziroma zmanjšal, za drug dejavnik (potrebe ali dostopnost) pa, da je ostal nespremenjen. Enostranski spremembi finančne vrzeli pripišemo uteži 0,5 ali -0,5. Nevtralna sprememba finančne vrzeli velja za podjetja, ki so na obe vprašanji odgovorila, da se stanje ni spremenilo oziroma da se je en dejavnik spremenil v eno in drugi v nasprotno smer. Za nevtralno spremembo finančne vrzeli uporabimo utež 0.

V izračunu upoštevamo samo podjetja, ki so na vprašanje o uporabi finančnih virov⁸ odgovorila, da so določen vir uporabila v preteklem obdobju oziroma da je določen vir za njih relevanten.

⁷ Članek o metodologiji izračuna kazalnika finančne vrzeli je objavljen na: <https://www.bis.org/ifc/publ/ifcb36s.pdf>.

⁸ Upoštevamo naslednje zunanje vire financiranja: (i) bančno posojilo, (ii) komercialni kredit, (iii) lastniški kapital, (iv) prekoračitev na tekočem računu, kreditna linija, negativno stanje na kreditnih karticah in (v) lizing. V izračunu upoštevamo samo podjetja, ki so v tekočem ali preteklih letih uporabila vir zunanjega financiranja.

Na podlagi teh podatkov izračunamo neto finančno vrzel za finančni vir kot povprečje uteži (finančnih vrzeli) podjetij za finančni vir. Neto finančno vrzel množimo s 100, da jo izrazimo v odstotkih. S tem kazalnikom merimo razliko med deležem pozitivnih in deležem negativnih odgovorov za posamezen finančni vir. Z neto finančno vrzeljo za vire opredelimo neusklajenost med dostopnostjo in potrebami po finančnih sredstvih. Če je kazalnik pozitiven, so se po mnenju podjetij njihove potrebe po finančnih virih povečale bolj, kot se je izboljšala dostopnost, kar pomeni, da se je finančna vrzel povečala. Obratno velja, če je kazalnik negativen; povečanje potreb po finančnih virih je bilo manjše od izboljšanja dostopnosti, finančna vrzel se je zmanjšala.

Skupni kazalnik finančne vrzeli za vse vire financiranja izračunamo tako, da podatke po virih združimo (povprečje) v kazalnik finančne vrzeli za podjetje. Na podlagi tega izračunamo skupni kazalnik (povprečje) za vsa podjetja in po velikosti podjetij. Kazalnik finančne vrzeli je pozitiven, ko so potrebe po zunanjih virih financiranja večje od dostopnosti zunanjih virov. Če se potrebe po zunanjih virih financiranja povečujejo in njihova dostopnost znižuje, se finančna vrzel povečuje, in obratno, če se potrebe znižujejo in dostopnost izboljšuje, se finančna vrzel zmanjšuje.